

M. N. MÚZEUM KÖNYVTÁRA
Hírlap-Könyvtár
Növendéknapló

1898. év. 1815. sz.

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Minden előfizető a „Nemzeti Baleset“ Biztosító Részvénytársaságnál baleset ellen, halál vagy rokkantság esetére 2000—2000 koronára van biztosítva. Ezen kedvezmény csak is az eredeti árban rendelt előfizetőknek szól.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

VII. ker., Kertész-utca 35. szám.

Ide intézendők az előfizetések, legzélszerűbben postalátnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak

a regénymelléklettel együtt:

Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 frt 50 kr.

REGÉNY.

A BOHÓCZ LELKE.

Irtá: RUDNYÁNSZKY GYULA.

I.

Zalai-féle mulató ugynevezett művészei közt állandó és igen nagy népszerűsége volt Very Happy bohócznak, a ki apró utczai dalokat adott elő.

Jobban szerette őt a közönség, mint a gyémántfüggős kaczer tánczosnőket; jobban, mint a tűzevő japánit; jobban, mint bárkit a műsor csillagai közül.

Az erkölestelen Pennyson lányok, ez a három eleven gonoszság, igazi boszorkánygyülolettel néztek Very Happyra; mert ez mindig több tapsot kapott és zajosabb sikert aratott, mint ők leghiresebb számukkal, a pokoli tükrötánczezal.

Pedig ezt a szemfényvesztőtánczot valóban ügyesen csinálták. Három tükrökeretbe állt a három leány, egy a közepére, kettő oldalt. Mind a három teljesen egyformán volt öltözve és egyformán, hajszálíg egyformán és egyszerre

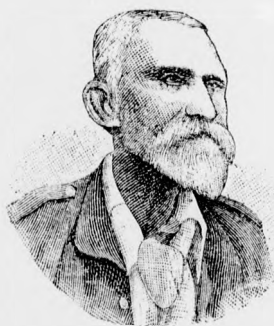
mozgott, úgy, hogy a közönség abba a tévedésbe vetődött, minha csak egy leány tánczolna a középső tükröben és ennek az alakja, táncza, játéka tükröződnek a két oldaltükröben. Igazán nagy ügyességgel adták ezt elő a Pennyson leányok. S hozzá még milyen ruhában! Ez volt hatásuk legfőbb titka.

Nem is volt az ruha rajtuk, csak afféle selyempókháló, mely minden mozdulatra meglibbent a testükön és sokkal többet kiemelt, mint a mennyit elrejtett bájjaikból.

Ezek a vakmerő ruhák, melyek a ruhátlanság eszményi megvalósításának is lehetnek volna nevezhetőek, mindig megtették a magukét. A Pennyson leányok riadó, tüntető éljenzések közt jelentek meg újra meg újra a színen.

És mégis, mikor Very Happy lépett ki a deszkákra, a Pennyson-boszorkányok el voltak felejtve,

az egész mulató kaczagott, hahotázott és a közönség vörösre tapsolta tenyereit és nem tudott betelni Very Happy dalaival.

Gomez Maximo.

Cervera tengernagy.

Wesley-Merritt tábornok.

Schley W. parancsnok.

Otis S. tábornok.

Pedig micsoda jámbor, unalmas dalokat énekelt. Nem is énekelt, inkább csak dudolt, a szót, a hangot minden szabály, izlés, dallam teljes megvetésével önkényesen nyujtva, elharapva, öblösen ejtve, sziszegve, bömbölve, turbékolva, szeszélye szerint.

Nem is a dalokban rejlett a varázs. Hanem öskomikumának ellenállhatatlan erejében. Az arcza, a lénye, a szeme, a szája, szóval Very Happy a bohóc maga, a mint eltorzítva, agyonmázolt arczczal a közönség elé toppant, ez volt sikerének titka, nem a mit előadott. Hiszen oly közönséges, egyszerű, egy cseppet se paprikás, egy mákszemnyit sem izgató volt minden dalának a szövege, hogy mástól hallva a közönség elaludt vagy unalmában dühöngött volna.

De mikor Very Happy fuvolázta ezeket a bambaságokat vékony orrhangon, majd a legcsekélyebb átmenet nélkül orgonabugással folytatva, — rengett a ház a röhögéstől.

Egyszer elénekelt Miss Pastranának legszemtelenebb szövegét a saját külön dallamára. De milyen ártatlan, milyen buta képet vágott hozzá! Az együgyűség megtestesülése volt és a mi Miss Pastrana ajkán kéjes borzongást, ideges lázat idézett elő a nézőtéren, az a Very Happy bohóc eladásában a derültség forrása volt, melyből ellenállhatatlan erővel ömlött a kaczagás.

Más alkalommal az egyszeregyet énekelt el hasonló fogásokkal és a bohóc sikere tán ekkor volt a legteljesebb. Az emberek jobbra-balra dőltek a nevetéstől. És ha már nyolcszor, tizszer kihívták Very Happyt és a bohóc vállait vonogatva hajlongott a lámpák előtt, mintegy némán jelezni akarván, hogy kifogyott minden uj számból, a közönség föl-emelkedett és tombolva követelte az Egyszeregyet.

Az Egyszeregy járta egész este, valahányszor Very Happy föllépett.

— Ez a Happy valóságos falusi iskolát csinál a mulatóból! — sziszegték az irigy művésztársak sápadtan és a Pennyson-lányok, mint a tüzokádó sárkányok, öltögették rá a nyelvüket, midőn ének-számait elvégezve, Very Happy az öltözőjébe sietett.

De a bohóc nem hallotta a gúnyos megjegyzéseket, az irigyek kigyósziszegését és nem látta a nyelvöltögetést. Mihelyt a dolgát elvégezte, megszűnt rá nézve ez a szennyes, önző, erkölestelen világ, eltorzított arczáról mohón lemosta, letörölte a festéket és csaknem futva menekült végig a folyosókon, ki az utcára, a szabad levegőre.

S a széles száju, vigyorgó, ugrándo-zó, esetlenségével hahotára ingerlő bohóc, lehántva magáról mestersége hóbortos külsőségeit, mint komoly, bánatos arcza, ősz férfi lépett a világba. Senkisé ismert volna rá. Hogy ez a talpig fekete ruhás,

galambósz, sápadt, szurós szemű ember a bohóc Very Happy: tréfának veszi, akárkinek mondják.

Borotvált képén a szenvedések barázdái látszot-tak, szemekinek kék karikái átvirrasztott éjszakák, perzselő könnyek árnyékai voltak. Soha senkisé látta Very Happyt mosolyogni; a Zalai-féle mulató művészei, a késnyelők, csepürágók, tornászok, csoda-emberek, tánczosnők és exotikus bűvészek kivétel nélkül tudták, hogy Very Happy az életben rend-kivül mogorva, hallgatag, nyers természetű ember. Nem jó vele kikezdeni, mert megropogtatja az ember esontját. Olyan erős, mint akármelyik mű-atléta és olyan goromba, mint a leghitelesebb czirkuszi August.

Aztán a tréfát sem igen ismeri.

Példa erre a Pennyson leányok esete. Ezek a minden szemérem nélkül való teremtések minden-féle erkölestelen fogásokkal szokták sikereiket fokozni. A többi közt egy izben oly öltözetet csináltattak maguknak, mely izről-izre utánozta az emberi test színét és alakját és erre a különös kosztümre egy-egy zöld bársony fügefalevelet tűztek föl mind a hárman.

Very Happy e fölött annyira megbotránkozott, hogy nem akart föllépni, a míg az igazgató azokat a hirhedt ruhákat el nem koboztatta. Nyiltan kimondta a nyers ember, hogy az artista-kenyér is becsületes kenyér és az olyan személyeket, a kik nemcsak magán-életükkel, de még színpadi mezte-lenségeikkel is szégyent hoznak az artista-testületre, ki kell üldözni, lehetlenné kell tenni.

Ebből aztán nagy háboruság keletkezett. A komédiások, csepürágók, késnyelők, bukfencezők legnagyobb része teljes önérzettel a bohóc párt-jára állott.

A Pennysonok ekkor azzal állottak boszut ellenségökön, a bohóc Very Happyn, hogy lefény-képeztették magukat abban a szemérmetlen Éva-ruhában és ezt az arczképüket elküldték a Very Happy — leányának.

A mogorva lelkű bohócznak ez volt a legseb-hetőbb oldala. Leányaért élt-halt és a leányát ugy őrizte az orfeum-élet levegőjétől, mint a pestis-től. Ha az oroszán kölykét elragadják, a vadállat nem üvölt oly vérengző haraggal, mint a hogy Very Happy felordított, mikor leánya átadta neki a levelet, melyben a három leány arczképe volt.

Az igazgatóhoz rohant a felbőszült apa. Megis-merte a boritékon az egyik Pennyson jellemzetes, vékony szarkaláb betüit. De teljes bizonyossá-got akart és megkérdezte az igazgatót, aztán sorba az eléje került pályatársakat: ismerik-e ezt az irást? Mind azt felelték, hogy ez a Pennyson Baby írása.

Ekkor aztán Very Happy kutyakorbácsot szer-zett, bement a három leány öltözőjébe és mind a hármat megkorbácsolta.

A három Pennyson sikoltozva menekült ki a színpadra, a folyosóra; a bohóc pedig le-

esillapodva otthagya a mulatót és aznap nem lépett föl.

A leányok bepörölték a bohóczot becsületsértésért.

Becsületsértés a Pennyson-lányok ellen! Az egész főváros kaczagott. A Zalai-féle mulató pedig valóságos forrongásba jött. A bíróság csaknem az összes személyzetet megidézte tanunak s olyan tárgyalás kerekedett a dologból, a mely fölért a legizgalmasabb színházi premiérrel. Tolongtak is a kíváncsiak a teremben.

Eredeti, groteszk tárgyalás volt ez. A lisztes pofájú zenebohóczok roppant ünnepi ábrázattal ültek a tanuk padján, mellettük a tüzező japán állt, mint a jégoszlop, méltóságos nyugalommal. Az excentrique spanyol, francia és nemzetközi énekesnők rémségesen kiöltözködtek és oly szendén feszengtek a helyükön, mintha felsőbb leányiskola növendékei lettek volna a tanfelügyelő előtt.

A kuplé-énekes szemüveget viselt és német falusi tanítócskához hasonlított, a légtornászok pedig oly mereven ültek, szemüket folyvást egy pontra szegezve, mintha a Niagara zuhataga fölött lebegnének egy szál vaskötélen.

A bohócz a vádlottak padján oly szomoruan ült, mintha halálos ítéletét várná.

Utoljára libegtek be a Pennysonok. Rikító piros selyem ruhában, fekete tolldiszszel s akkora kalapokkal, hogy három széket, melyen helyet foglaltak, jóval széjjelebb kellett tolni egymástól, csak úgy fért el a három kalapkarima egymás mellett.

Very Happy nem tagadta, hogy megkorbácsolta a kisasszonyokat. Különösnek tetszik ugyan, hogy egy férfi ily módon támad rá védtelen nőkre; de ő nem mint férfi cselekedett nőekkel szemben, hanem mint felháborodott apa, a ki megfenyítette a gonosztevőket, mivelhogy egy ártatlan leánylélekbe ölé mérget akartak becsempészni.

A bíró e vallomás után nem tehetett mást, kénytelen volt a bohóczot elítélni. Huszonöt forint pénzbírságra ítélte becsületsértésért.

— No ennyit talán megér a három Pennyson becsülete! — hangzott a suttogás a közönség soraiban.

Very Happy ötven forintot tett le a bíró asztalára.

— Huszonöt forint a bírság!

— Igenis, értettem, tekintetes bíró ur, huszonöt forint. De én szeretném még egyszer kezelésem alá venni a kisasszonyokat!

Óriási derűtség támadt erre a teremben, maga a bíró sem bírta elfojtani a mosolygást. Ettől az időtől fogva aztán az egész trupp tiszteletben tartotta a bohócz apai érzelmeit.

(Folytatása következik.)

Öregségem.

Élcelhetek már felettem,
Háládatlan, rossz fiúk;
Tudva, hogy e nagy világon
Már-már egyedül vagyok.

S vágyaimnak a határa
Oly kicsiny és oly szerény,
Mint a lombok és virágok
Kopár bérczek tezején.

Érzem, hogy a régi tűzből
Csak parázs, a mi maradt,
S ma-holnap az is kialszik
A fagyos napok alatt.

Birtokomúl nem maradt más,
Mint emlékeim sora;
Olykor áldása szívemnek,
Máskor kínzó ostora.

Most, ha egy gyermekleánytól
Csókot nyer a homlokom,
Kedves emlékim sugára
Ragyog át az arczomon.

Én se voltam jobb, se rosszabb
Életem tavasz korán,
Mint társim, a nyílt virágot
Mert én is leszakgatám.

Oh, de most már nem vagyok más,
Mint kalitba zárt madár,
A ki a földi öröme
Vágyódón hiába vár.

Ez örök rend változatlan!
Mig éltünknek alkonyát
A nyugalmat biztosító
Örök éjnek adja át.

Lauka Gusztáv.

V A N D A.

(Elbeszélés.)

Irta: Czettler Rezső.

I.

Wilna felé menő vonat I. osztályu fülkéjében ketten voltak csak, egy nő és egy férfi. A nő fiatal, javakorbelinek látszott, s a mennyire a ritka fátyol megengedte, látni lehetett arcának finom körvonalait, melyek határozott szépségre vallottak. Öltözéke is teljesen arcához volt választva, karsu dereka köré feszesen simult kazmir-ruhája, míg lábain parányi kis topánok voltak, melyek kívánatos lábakat takartak el. A nő hanyagul dőlt a fülke támlájára, néha egy-egy pillantást vetett a szemközt ülő férfira, azután ismét kitekintett az ablakon s csodálni látszott azt a hatalmas hótömeget, melyet utjokban mindig láthattak.

A férfi némi tekintetben zárkózottabbnak látszott s mintha társnője nem is érdekelné őt, egy könyvbe temetkezett s mohón olvasott. Feszes egyenruha simult a harmincz-harminczötéves

tiszt tagjaihoz s bizonyos nőies hiuságot engedett következtenni.

Wilnában a vonat csak kevés ideig állott, de ezen kis időt is felhasználta a férfi, hogy elfusson az étterembe, a honnan csak az utolsó pillanatban tért vissza.

A nő ugylátszik azt hitte, hogy a nyulánk orosz tiszt nem is tér vissza; örömmel felcsillantak szemei, midőn belépni látta az illetőt, míg a férfi figyelmét nem kerülte ki a nő kedélyváltozása.

Jobban figyelemre méltatta tehát utitársnőjét s arra a tapasztalatra jutott, hogy a nő megérdemli a figyelmet s elhatározta, hogy eddigi hibját jóvá fogja tenni.

— Ha meg nem sértem — kérdé — hová utazik asszonyom?

— Szent-Pétervárra, — hangzott a válasz, — nővérem ott lakik s kért, hogy látogassam meg.

— Oh, hisz akkor még sokáig együtt utazunk, de mindenekelőtt engedje meg asszonyom, hogy magam bemutassam: Pankroff Sándor herczeg vagyok, a csár udvarából.

— Örvendek uram a szerencsén, Ipanin Vanda grófnő vagyok.

A bemutatkozás után a társalgásfesztelenebb lőn.

— Politikai kiküldetése volt talán Berlinben? — kérdé mosolyogva Ipanin Vanda — vagy csak rokon látogatás?

— Nem találta el, grófnő, — viszonzá a herczeg — közönséges dolog, családi ünnep. Egy barátom, Nikolov Fedor gróf nősült meg.

— Nikolov Fedor gróf Charkowból?

— Talán ismeri a grófnő?

Ipanin Vanda elsápadt, de igyekezett magán uralkodni.

— Igen, egy izben beszéltem vele Charkowban, Carossa herczegnő estélyén, ennyi az egész.

— Ugy érdekelni fogja házassága is a grófnőt. Schwedel gróf leányát vette nőül százezer márka hozományyal és egy hatalmas földbirtokkal, mely bátran becsülhető nyolczszázezer márkára.

— Ugy tudom, Schwedel grófnak két leánya van?

— Igaza van a grófnőnek. A fiatalabbikat vette el, Leónát. A grófnő ismeri a Schwedel-családot.

— Említette akkor, hogy vőlegény és hogy Leónát el fogja venni.

A herczeg elhallgatott egy percze, aminek Vanda örülni látszott, mert Nikolov Fedor nevének pusztá említése is forrongásba hozta a nélkül is izgatott vérét. E percnyi szünet tehát éppen kapóra jött felizgatott lelkének megnyugtatóására.

Pankroff herczeg azonban úgy látszott, hogy makacsul ragaszkodik felmerült tárgyához, mert ismételt az orosz grófról beszélt.

— Sajátságos, — mondá — hogy született orosz létére német nőt vesz el, holott az még csak nem is nemesi, hanem csak félnemesi családból való, mert Leóna anyja, Schwedel grófné, polgári családból született.

Ipanin Vanda szeretett volna valamit mondani, de a herczeg folytatá:

— En személyesen ismertem a grófnőt és én részemről nem vagyok megalégedve Fedor barátomnak ezen házasságával. A nő nem rút, de nem is mondható szépnek, pedig Fedornak jó izlése van, de ma is azt mondom, kell valaminek lappangani a dologban. Vagyonáért sem vehette el, mert Nikolov Fedornak százezer rubel sem sok pénz, hamar a nyakára hág.

— Minő titkot sejt a dologban?

— Kénytelen vagyok hinni, hogy Leóna Fedornak kedvese volt...

— Az nem igaz!...

Pankroff herczeg kérdőleg nézett Ipanin Vandára, a ki oly határozottan tiltakozott ellene. Vanda ezt észrevette s érzé, mint sápadt el.

— Hogyan, grófnő — ön jobban tudná?

— Bocsánat, herczeg, — rebegé Vanda, — én Nikolov Fedorral, mint említém, csupán egyszer beszéltem Charkowban, de akkor olyan őszintén, oly odaadó ragaszkodással és elragadtatással beszélt Leónáról, hogy kénytelen vagyok az ön feltevését megczáfolni.

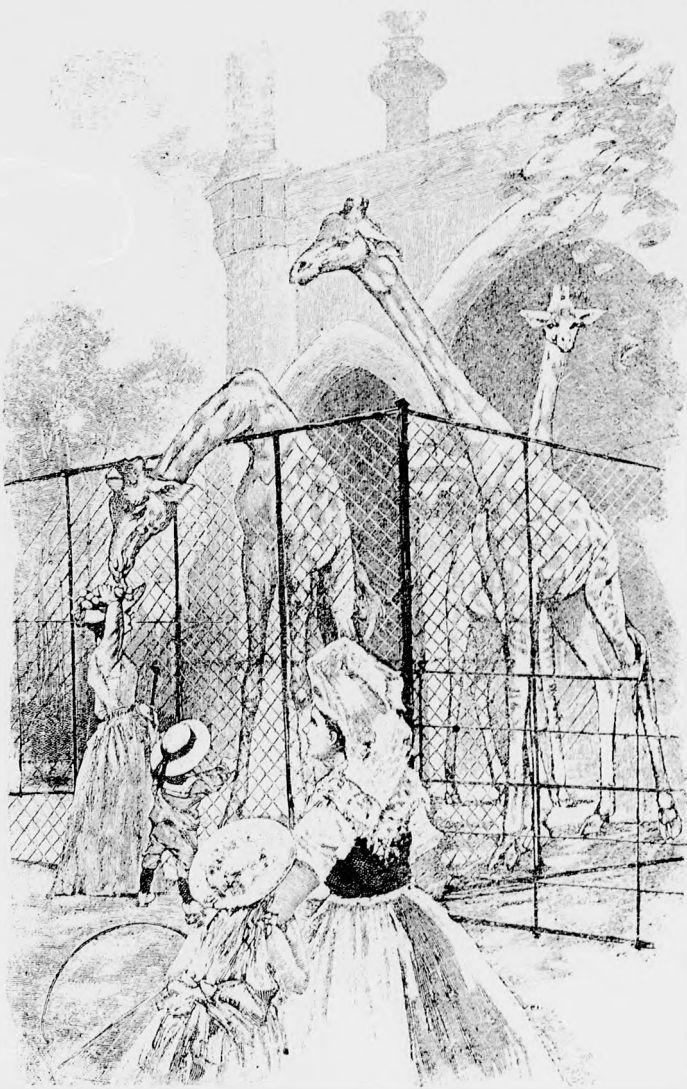
— Az nem zárja ki grófnő az én feltevésemet. Kedvesünk kétehetünk egy nőt, a nélkül, hogy szeretnők, mikor tisztán állati vágyaink kormányoznak bennünket, de viszont szerethetjük is azt a nőt őszinté ragaszkodással.

— Önönmagát czáfolja meg, herczeg. — Ön azt mondta az előbb, hogy Nikolov Fedor kedvesévé tette Leónát s csak így, miután következményei le-

hetek volna szerelmeskedésüknek, kényszerűségből vette el Leónát, hogy a becsületét megmentse. Ön azt állitá, hogy jól ismeri Fedort. Ön szerint Nikolov egy hitvány kéjencz, a ki nem szerette Leónát, de azért kedvesének tartotta, s mikor megtudta, hogy a viszony nyomokat tüntet fel, csak kényszerűségből vette el. Mert nézze herczeg. Ha Leóna tényleg kedvese volt a grófnak, akkor Nikolovnak számolnia kellett tettével és a jövővel s ő nagyon jól tudhatta, hogy nyomot hagy s ebből következőleg el kell vennie, tehát szerintem nem is tehette volna kedvesévé, ha nem szerette volna.

— A látszat csal asszonyom, én most is azt állitom, hogy Nikolov Fedor nem szerette, vagy ha szerette is Leónát, erőltetett volt, mást szeretett.

Vanda ismét elsápadt, de azzal akarta elpalástolni zavarát, hogy folytatta a tárgyat.

— Zsiráfok az állatkertben. —

— Ha mást szeretett, mért nem vette el?
 — Mert az illető nő nem merete bevallani Fedor iránti szerelmét és mindketten gyötrődtek.
 — Ismerte, herczeg, azt a nőt?
 — Oh igen, neve Ipanin Vanda grófnő.

(Folytatása következik.)

Falusi hunczutságok.

Irta: Horváth János.

I.

A vidéki kovácműhelyek egyuttal vendégfogadók és kaszinók is. Mivel rendszerint a falu végén vannak, itt pihen meg a sok mozgó bazár, kis- és nagy-kereskedő; de itt jön össze a kupaktanács is, hogy elértekezletet tartson.

Majorház végén is ott diszelgett a kormos műhely, Zsiga mestert vallván gazdájának, a ki fiatal ember, alig egy pár éve, hogy kiszolgált a katonaságot.

Bakáéknál igen jó czimborája volt egy Ábris nevű, szomszéd városbeli, igazhítű polgártárs, a ki a cziviléletben házalókereskedést folytatott és nála a finom kénes gyufától kezdve a világerős szatyningig minden kapható volt.

Ez az Ábris egyik rendes vendége volt a kovácműhelynek. Nyugvó helyéül egy kimustrált üllő tőke szolgált, a mely a patkoló-szin sarkában hevert.

Egy hétfői napon Zsiga igen vékony kedvvel döngette a tüzes vasat. A mi nem csoda, hiszen tegnap tartotta legénybucsját. És az ilyenfajta nap falun is macskajajnak a szülőmamája.

Éppen azon morfondirozott ő kigyelme, mivel lehetne valamelyes változatosságot elővarázsolni, a mikor meglátja Ábrist, a ki hátán tömőtelen nagy batyut czipelve, fáradt léptekkel iparkodott rendes pihenőhelye felé.

Amint ezt észreveszi a kutya-hájjal megkent Zsiga, elmosolyodik, a szurokolvasztó lábast a parázsra teszi, beledob egy pár marék szurkot és nyugodtan lesi, míg az megolvad, aztán kiviszi az egész mindenséget, ráönti a tőkére, és behinti hamuval.

Alig hogy ezzel készen van, odaér Ábris, a ki ledobja a batyut, és ráül a tőkére. Kicsit melegnek találta a fotelt de hát — megsütötte a nap!

Zsiga szívesen fogadta czimboráját, tartotta szóval, a mi egyszer Ábris megnyilatkozik ám:

— De komám, már most elmegyek, különben nem lesz gseft.

Ezzel fel akar kelni, de nem sikerült. Csak erőlködik, csak próbálgatja, — hiába.

— Mit csináltál ennek a tőkének Zsiga?

— Én-e? Semmit.

— Nem tudok róla felkelni.

— Nem?! No várj, mindjárt segíték rajtad.

Ezzel ötölt-hatolt szuszszantott a fujtatóval, fogó közé fogva a vérvörös izzó vasdarabot, nyargal Ábrisnak.

— Ugorj fel rögtön, különben...

Szegény Ábris fejevesztetten ugrik talpra, de sajna! — a feketés bugyogónak az alapja egész odaragadt a tőkéhez...

Hogy ezután mit beszéltek egymásnak, mit nem, az az ő saját privát dolguk. Ne hallgassuk meg, különben tanunak czitálnának bennünket, a mi — bizony mondon — nagyon utolsó multság.

Annyit azonban elárulhatok, hogy Ábris azzal vált el Zsigától:

— Hiszen várj! Lesz még Csicsón bucsu!

II.

Jó egy pár hét mult el. Ugy látszott, mintha Ábris elfelejtette volna a megfundamentomtalantott bugyogót.

Cséplési idő van. Zsiga, aki egyuttal gépész is volt, egy munkanapon arra ébredt, hogy a dobnak valami része eltört. Kicsi, haszontalan srófocska, de anélkül nem meri megreszkírozni a további munkát. Muszáj érte bemenni X-re. Ugyis estefelé volt az idő, hát egy-kettő, befogja saját két lovát, aztán:

„Gyi te fakó, gyi te szürke,
 Gyí, két lábam, fussatok“,

nekivág az x-i utnak.

Szerencsésen el is végezte dolgát, de hirtelen olyan veszedelmes égiháboru pöndörödött, hogy kénytelen volt Ábris komájához beszállni, a ki leplezetlen örömmel és nagy szíveséggel fogadta.

Jól elbeszélgették az időt, aztán lenyugodtak. Zsiga megkérte czimboráját, hogyha ő el találna aludni, pirkadat előtt keltse fel, nehogy miatta a husz napszamos otthon rostokolni legyen kénytelen.

Ábris szívesen megígérte, sőt arra is vállalkozott, hogy inkább a bakter teéns urral is beszél évégből, Zsigának az első szobát adván rendelkezésére, lenyugodtak és átvevé a prücsök csendes birodalmát.

Ez a sor pont itt azt jelenti, hogy Zsigák alusznak. Amint a gépész ur egy izben felsejdit (a ki valahova készül, nyugtalanul alszik) — kinéz az ablakon, de még feneketlen sötétség van.

Ujra elalszik...

Egy idő mulva megint felébred, oda topog az ablakhoz, kinéz, úgy látszik, mintha még sötéteob volna.

Ismét lefekszik...

Harmadszor már az ajtóig lépdél, ezt össze-vissza tapogatja, hát rájön, hogy kívülről van kulccsal bezárva.

— Hm; gondolja magában; talán elaludt Ábris.

— Koma!... Ábris!... Kelj fel te!... Nyisd ki az ajtót! Reggel van már bizonyosan!... Hallod-e, azt a keserves voltodat!...

De hiába kiabál, hiába döngeti az ajtót semmi választ nem kap. Pedig már jóformán rekedtté ordította magát.

Miután látta, hogy így nem boldogul, eszébe jut az ablak. Kimászik azon...

Nagy nehezen odaér. Ki akarja nyitni... Tapogatózik... Be van szegezve... Vagy, hogy (mint faluhelyen szokott lenni), be van falazva az egész ablak tokszilárdan.

Kapja, nekivág az üvegnek az öklével. Csirr-csör; de utána az a sajnos tapasztalat, hogy az egész ablaknyílás be van rakva (kivülről) téglával.

☞ Ábrándokban. ☜

De erre már mondott Zsiga olyan cifra bakamiatyánkot, hogy őrmester ur Lármás, még ha a káromkodásból medáliát kapni is, még akkor is tanulhatna belőle.

Szegény Zsigának kétségbeesett helyzetében mindenféle bolond gondolata támadt. Még — Uram bocsá! okos ember létere — gyilkosság is motoszkált fejében.

Nem csoda azért, ha olyan örült ordítást cselekedett, hogy semmiféle fonográf azt — betegség nélkül — fel nem tudta volna fogni.

A mint már félig önkívületben az ajtó előtt majdnem összerogy, hangokat hall.

— Lássák! Ugy-e, ki hitte volna? Szegény Zsiga; de sajnálom!

— Hé, Ábris, te vagy itt? Nyisd ki az ajtót, azt a löcslábú erre arra, a közös nagyapádnak!

— No, hallják! Hát nem igaz, a mit mondtam? Kiabálna így nekem az én egyetlen jó czimborám? Persze, hogy megveszett. Szegény Zsiga, de sajnálom!

Zsigában elhült a vér odabent. Hogy ő megveszett?!... Hisz nem harapta őt meg kutya... De hát miért mondaná Ábris?! A jámbor kovács-masínista bizony maga sem volt már tisztában magával.

Odakint tovább dörmögtek az emberek...

Egyszer nyílik az ajtó...

Zsiga, mint valami valóságos veszett állat, rohant ki. De alig hogy kilép, szeme közé zudult egy mennykő nagy dézsa víz. Míg ebből a kellemetlen meglepetésből magához térni igyekszik, azalatt három-négy ember jó erős rudalókötéllal ugyan erősen összekötözte szegényt.

— No, most fogjátok meg, tegyük a kocsira, aztán gyorsan vele Budapestre a veszett-ispotályba — szónokol Ábris.

— Hová akartok vinni?

— Hát az ispotályba, hogy beojsanak veszettség ellen.

— Engem? No, hát csak vigyetek, ha tudtok — mondja Zsiga fogsikorgatva.

Neki fognak, de leghamarabb szegény Ábris adta meg az árát, mert Zsiga, szabadon maradt lábával, olyan erőátvitelt produkált, hogy Ábris koma à la kecskebéka terült el.

Zsiga odapillant és teljes hangu egészséges kacajban tört ki.

— Minek nevet májszter ur?

— Nem látják ott a fekete nadrágon a sárga fedelet!?

— No pajtás, ez már régen történt, de te most vagy megkötözve; hahaha! És beojsatlak Dr. Högyes-sel, az biztos.

— De már azt a bolondot ne tedd Ábris, hisz nincs nekem semmi bajom.

— Az én nadrágomnak sem volt, de lett.

— Inkább veszek neked egy szép új nadrágot.

— Böcsületedre?

— Arra én; sőt áldomást is fizetek erre a sikerült bolondériára.

— Helyes a beszéd!

* * *

De nem is ment ám haza még harmadnapra sem Zsiga, annyira belekeveredtek az áldomásba.

EGY GYÖNGE JELLEM.

— REGÉNY. —

Irta: *Dárday Ernestsina*;

fordította: *Bogdánovics György*.

Minden táj poétikusabbnak és hangulatteljesebbnek tűnik föl a holdvilágnál. Az ezüst sugarak úgy átszellemítik a mindennapi és közönséges vidéket is. De mennyivel nagyobb a hatása a holdfénynek, ha valóban szép tájat varázsol előnkbe.

Azért is ült annyi idegen Velenczében, a Giardinetto reale kávéházban egy szép juniusi estén, midőn a teljes hold méltóságteljesen emelkedett föl a tengerből az égre és a lagunákat s a partot ezüstös sugaraival bevilágítá. Az idegenek hangosan dicsérték a soha nem látott szép látványt, s a bennszülöttek büszkén szemlélték a bár megszokott, de vonzó képet. A kis orchester hangjait csaknem elnyomta a sok lelkesedő felkiáltás, mely a legkülönbözőbb nyelveken hangzott, levén a tengeri-fürdés saisonjának ép a kezdetén, s így a sok külföldi idesereglett, hogy valódi és képzelt nyavalyáját itt gyógyíttassa az Adria hullámos fürdőjében.

Volt itt valóban halvány, beteges arczu férfiú és nő, meg komoly ábrázatu elcsenevészett gyermek-arcz is az idegenek között, kik idesereglettek egészségért, de nagyobb részt teltarczu és fénylő szemü utasok valának, kik kedvtelésből, mulatságból utazának.

Az egyik asztalnál öt személyből álló társaság ült, melynek egyetlen tagján sem látszott meg a gyógymód szüksége.

A központot ez ötös társaságban egy vakító szépségű, 20 éves leány képezte, ki bár menten minden kacérságtól társalgott, mégis mind a kávéházban ülők, mind a sétálók bámuló tekinteteit magára vonta.

— Nos, miss Maud! — mondá egy öreges, igazi olasz jellegű, de korkülönbségük daczára a szép leánnyal némi hasonlatossággal bíró ur — ki kapja ma meg a most készülő kis csokrot, hiszen ez, a mit ma készít, szebb a szokottnál. Én már előre is féltékenyebb vagyok arra a szerencsefire, a kinek adja, mint a hogy egy vén nagybátyához illenek.

E szavakkal a kis csokor felé nyult az öreg nagybácsi, melyet némi habozással bár, de barátságosan engedett át neki a szép leányka.

— Igazán bámulatos! — jegyezte meg szomszédja, egy festői kinézésű, öreg, németes ur — hogy mit képes miss Maud egy pár szalmaszálból elővarázsolni! Valamelyikünknek naponta el kellene fogyasztanunk egy Ghiaccotet vagy Scherry Coblert, miszerint miss Maudnak megszerezhesük az anyagot az ő szép alkotásaihoz. Minő szép ma megint ez a szalmarózsa, s ez a kis százszorszép, s Isten tudja, minő nevű kis virágok, a leveleket nem is tekintve.

S e szavakkal az öreg festő művész kezébe vette a kis szalmaesokrot, melyet miss Maud a jeges-italokhoz a kávéházban kapni szokott szalmaszálakból készített.

— Hjah! az ilyen szép kezekben a közönséges szalmaszál is valami különös széppé kell, hogy változzék! — mondá az asztal végén, miss Mauddal szemben ülve egy csinos ifju ember angolul, — ki az eddigi olasz beszélgetés alatt mély érzéssel szemlélte a lányt. Kék szemei nagyobbakká lőnek, a mint a leányka szemeivel találkoznak. De miss Maud nem viszonzá szép, szőke honfija lángoló tekintetét, ellenkezőleg bizonyos kedvetlenséggel nézett félre, s kutatott a sétány messzebb részei felé, mintegy várakozásteljesen. — Majdnem boszusan felelte a fiatalember kérésére, hogy engedje át neki a csokrot: „Norton kapitány ur, én e csokrot a kis Harrynak ígertem, s gyermekekkel szemben mindig meg kell tartanunk szavainkat.”

— Ugyan hagyj el! — figyelmezteti őt egy kissé éltesebb uri nő, ki szemüvegén keresztül bámulta eddig szótalanul a holdvilágította tengert, — Harry rég elfelejtette, mit ígértél neki, aztán mi a manót is kezdene vele az a vad kölyök.

— Jane! — felelé Maud, — tudod, hogy én mindenben engedelmeskedem néked, mint az egy korosabb nővérrel szemben illik is, — ha komolyabb dolgokról van szó, — de ily kicsiségekben hagyj meg az én szabad akaratomat is, kedves Janeom! — végzébe hizelegve és egy bájos mosolylyal a komolyan kezdett mondatát.

— Ahogy akarod, kedvesem! Norton kapitány majd megvigasztalódik! Különben is — mondá nevetve Jane — nemsokára a délövi virágok szinpompájában fog gyönyörködni, s azok bódító illatát élvezni, ugy, hogy a mi összes virágaink szalmavirágokként fognak előtte föltünni. Mikor utazik kapitány? s mennyi ideig marad Bombayban? — kérdé hirtelen Jane a fiatal angolt. S ez sürüen felelgetett az asszony egy s más kérdéseire, nem vevén észre, hogy miss Maud nem is figyel sem az ő társalgásukra, sem a két öreg uréra, hanem a kert bejárata felé tekint révedezően.

Pedig oly érdekes volt maga a kerti élet is. Az asztalok közti szűk helyeken egész tömeg sétáló tolongott előre-hátra. A nagyrészt sovány, barna olaszok tüzes szemeikkel, jöttkementek; majd pedáns arczu, szemüveges angol vénleányok és asszonyok, hosszú, száraz angol férfiak kíséretében csoszogtak. A messzeségből jött utasok széles karimájú kalapjaikon fehér fátýollal; olasz szárazföldi- és tengerész-katonák, német festő családok, áldásos gyerekokasággal, majd indusok és szerencsenek, kiknek hajói a veleneczei kikötőben horgonyoztak, tarkabarka öltönyeikben. De legjobban tolongtak az urasági gondolatok, büszkén és kihívóan tekintgetve szerte-széjjel, míg pántlikás kalapjuk a nyakszirtjeiken csüngött, s színes écharpejaik a derekukat övezé, s fürgén vitték a tálezákon a frissítőket uraságaiknak a gondolába.

— Milyen kihívó, beképzelt pofával tolong az az akasztófáraló! — mondá a festőművész egy ily urasági gondolatára mutatva. — Nézze csak ott azt a hosszú kamaszt, hogy tolakodik előre, valóban bámulom az emberek türelmét! — mondá a festő.

— Kérem, ez egy híres férfi! — felelte az öreg olasz. — Hát nem látja, hogy ez Antonio, az utolsó regattaverseny győztese. Azonfelül ő mindig csak marquisnéket szolgál. Hát nem forgathatta el fejét ennyi kitüntetés?

— Hogyne! kivált, ha mind olyan marquisnékat vontat, mint B. marquisné! — mondá Höhler, a festőművész, s azután hamiskásan kacintva, suttogá a többi észrevételeit az öreg olasz fülébe.

— Igen, ő B. marquisné fogadott gondolása, azé a kaczer asszonyé, kiért mult ősszel egy ifju magyar szíven lőtte magát. Szegény ifju ember, azóta többször lehetett volna még alkalma és oka végette öngyilkosságot elkövetni.

— Ki most a szerencsés udvarlója?

— Egy igen előkelő ifju nápolyi, ki szerencsétlenségére másodszülött fiu, s így daczára szépségének, vagyontalan. Személyesen nem érintkezem vele, de ugy hallom tengerésztiszt s a marquisné tartja ki. Ugy hirlik arra vár, hogy mellbeteg férjét eltemesse s akkor férjül veszi magának. Az ifju

nem fog szabadulhatni, mert a marquisné jogait nem adja föl, már pedig ő mintegy betáblázta magának az ifju embert, azon anyagi segélyek által, melyekben részesítette.

E perczen egy rakéta jelezte a kiránduló gőzös visszatértét Chioggiából. A hajón a zene játszott s az egész sétatér figyelme odairányult, hogy a szépen kivilágított hajót és tüzijátékot szemlélhesse; így senki sem figyelhette meg Miss Maudot, ki egy ifju ember titkos köszönését viszonzá, ki szorosan az ő asztaluk mellett surrant el. Mindkettőjük arca kigyulladt, a mit nehezen lehetett volna a görögtüz rovására irni, s bármily rövid perczig tartott szemük találkozása, a figyelmes szemlélő két lélek titkát kiolvashatta volna belőle.

De hát mindenki a tüzijátékot nézte, s különben is az egész asztaltársaságnak sem tűnhetett föl, mert nem ösmerték.

Hogyan lehetett az, hogy Miss Maud egy oly ifjut ismert, kiről sem nagybátyja, sem nővére tudomással nem birtak? Egy oly ifjut, ki családjának be sem lön mutatva? Hiszen daczára annak, hogy apja olasz volt, anyja és születése révén angol eredettel birt, s az angol szigorú etiquett rabja.

De ez az ismeretség oly különös, majdnem kalandos módon történt.

Tíz nappal azelőtt nővére bezárkózott örületes migrainje miatt és rá bizta pajkos kis fiát, kit nem mert az ügyefogyott bonneval egyedül a tengerifürdőbe bocsátani.

Miss Maud csakugyan kézen fogva vezette Harryt, örködve a színtalan kis fiun, a hajóállomásig, míg a bonne utánuk cipelte köpenyeiket. De a hajó épen füttyentett és indulni akart, már a kikötőhid deszkáját is visszavonták, midőn egy tiszt a szép, elkésett miss Maudot a hajóról meglátta és a matrózoknak megparancsolta, miszerint a hajódeszkát huzzák vissza, s eresszék át a hölgyeket. Ugy is lett. Miss Mond nem látta a szép tisztet, de a bonne észrevette őt, s figyelméért illedelmesen köszönetet bölintott. (Folytatása következik.)

DÁRDAY ERNESZTINA.

GONDOLATOK.

Ne legyen a nő édes, mint a méz, hanem jó, mint a falat kenyér. Ámde a mézes-kenyér is jó.

*

A tenger fenekén sokszor drága gyöngyök hevernek, míg a felszínen piszkos habok uszkálnak. Az emberek között is hány nagy ember van leszorítva, míg a piszkosok fennuszkálnak, fenncsuszkálnak, fennuskálnak.

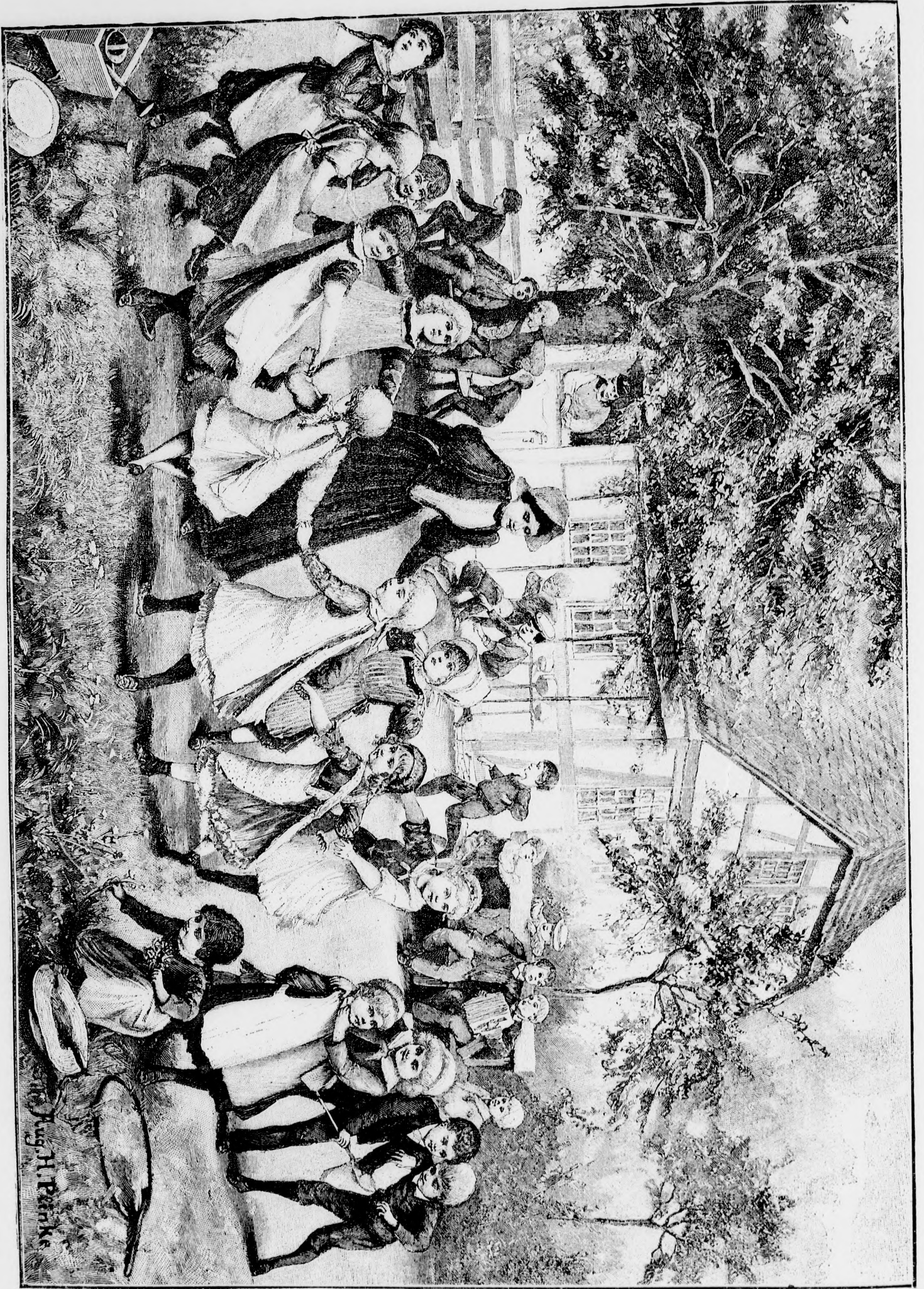
*

„Isten a szegények részét a gazdagoknál tette le“. — Igaz. Ott tette le földi javakban, de viszont a gazdagokét a szegényeknél — lelki erőiben.

*

Egy szemernyi bölcsesség is boldogabbá teszi a lelket, mint tömérdek arany, mert a bölcsesség az ő isteni eredeténél és tulajdonságánál fogva ég felé vonzódik, míg az arany, nehézségénél fogva, le a pokol felé húz. Bölcs pedig az, ki bisz, remél és szeret, nem az, ki czimeres tudós.

Szépeizi Balás Béla.

— Szüneti gyermektelep. —

Aug. H. Penke

—††— Tengeri halászat. —††—

Büszke, daczos szived...

*Büszke, daczos szived megrezdült-e fájva,
Mikor itthagytál a szomorú magányba?
Érezted-e annyi részét a bánatnak,
Mint a mennyit érez a vadrózsa kelyhe,
Hogyha megrabolja a kóborló lepke?*

*Gondoltad-e, hogy elvesztettél valamit,
Vagy merre szállhattak vágyó sóhajaid?...
Mikor úgy mentél, hogy soha vissza nem jössz...
A zajban, a fényben, hova szived vágyott
Találsz-e feledést, enyhet, boldogságot?*

*S majd ha emlékeid könyvében lapozgatsz,
S fájó könnyezéssel siratod a multat:
Szentelsz-e egy könyvet emlékezetemnek?...
Vagy könnyebben tudod feledni nevemet...
Oh, hiszen a szived sohasem szeretett!*

*... Mondtad, eltéped majd emlékit a multnak...
Tépd is... elég, ha én feledni nem tudlak.
Megnézem naponta a kert virágait,
A hol együtt jártunk... s ha egy-egy elhervad,
Úgy fáj, hogy az se tud beszélni már rólad.*

*Összegyűjtöm őket egyenkint szobámba,
S a hideg ősznek ha nem lesz több virága:
Előszedem megint gonddal, szeretettel...
Szenvedésem, megcsalt utolsó reményem
Fonnyadt leveleim könnyebben felejem.*

Bite Pál.

AZ ORVOS.

— Irta: N. V. —

A fényesen világított kávéházban nyüzsgő, zsidongó tömeg között, egy sarokasztalnál két férfi ül, két jóbarát. Az egyiknek felhős homloka tenyerébe van hajtva, nagy, sötét szemei melán függnek a mennyezet festett alakjain, de úgy látszik, mintha nem azok kötötték volna le figyelmét, az ő gondolatai máshol járnak, tán nem is ebben a világban.

— Már megint ez a komorság, Béla? Mondd, mi bajod? Tán szerelmes vagy? — szólítja meg barátja a merengőt, félig szánakozó, félig tréfás hangon.

A megszólított lassan fordítja el fejét a mennyezettől, mintha nehezére esnék neki elválni a képtől, melyet szemei elé varázsolt a képzelet. Komolyan néz barátja arcába, aztán inkább magához beszélve mondja:

— Eltaláltad, szerelmes vagyok.

— Hát házasodj meg — mondja vidáman a másik.

— Nem lehet, — felelt komolyan Béla.

— Miért nem, csak nem vagy tán valami mesebeli hercegnőbe szerelmes?

— Még annál is elérhetetlenebbe.

— Hát tündérkirálynőbe? — kérdi nevetve a mérnök.

— Egy halottba — felel komolyan az orvos.

— Halottba!? — kiált borzadályl a jóbarát.

— Igen. Keserü történet ez az enyém nagyon, itt hordom elrejtve, belül abban a kis szekrényben, melyet mi orvosok, közönségesen a vérkeringés központjának nevezünk, melyről én még azt is tudom, hogy az a kis valami végtelenül tud fájni. Soha sem hallotta tőlem senki, de most úgy érzem, mintha neked el kellene mondanom. Halld tehát:

Ezelőtt öt évvel történt. — Egy kis gyári városban voltam, mint fiatal orvos megválasztva. Egyesegyedül voltam, a környékbeli lakosokat is én kezeltem. Elképzelheted, mennyi dolgom volt. Egész napi szaladgálás után testileg, szellemileg ki voltam merülve. Akkor áldottam még csak betegeimet, ha megérdemlett pihenésből éjnek idején vertek fel, mi pedig napirenden volt. Egy februári éjjelen, későn feküdvén le, alig aludtam el, mikor heves csengetés rázott fel álmomból. Elképzelhető kedvtelenül bujtam ki ágyamból, mig inasom egy apró öregasszonyt vezetett be.

Legelső dolgom volt a lakás után tudakozódni, s kedvetlenül vettem tudomásul, hogy a beteg a város végén lakik. Kötelesség, gondolám s elszántan követtem az asszonyt. A térdigérő hóban jó félórás gázolás után elértünk egy alacsony kis házhoz. Szűk, de tiszta szobában az ágyon egy fiatal leány feküdt erős lázban. Hirtelenében valami csillapítószert irtam neki s azzal indultam haza, folytatni megszakitott álmomat.

Másnap reggel legelőször az éjjeli beteghez mentem.

Láza lejjebb szállt, álom vett rajta erőt. Tudtam, hogy ez az álom nem tarthat soká, elfogadtam az öreg asszony által megkínált széket, türelmesen vártam s néztem a beteget. Mint ott az ágyban hozzávetőleg kivehettem, közepmagas, formástestű, tizenhét-tizennyolc éves leány lehetett. Aranyszőke haja két vastag fonatban omlott a párnára, s beárnyékolta remek homlokát. Szép szabásu ajkai félig nyitva voltak, s látni engedett két, majdnem átlátszó fogsort. Elbűvölve bámultam az alvó szép, szelid vonásait, végre megmozdult a leány hosszú selyem pillája, s a gyémántot elhomályosító ragyogó fekete szempár tekintett reám. Megvizsgáltam a beteget. Tudom is én miért, úgy dobogott a szívem, mikor a szép beteg fölé hajoltam, hogy a saját szivveresemtől nem hallottam az övét.

Mindig sajnáltam szegény betegeimet, kikre az orvosi tudomány kimondta a halált, de sohasem jobban, mint mikor ennek a szegény leánynak konstaltam az állapotát.

A halálnak legiszonyubb férge, a tüdővész, fészkelte meg magát e szép testben.

A szép leány fürkésző tekintetét rám függesztő aztán fájdalmas mosolylyal kérdé:

— Ugy-e gyógyíthatatlan bajom van?

Olyan szép, dallamos hangja volt.

— Nem, kisasszony, — mondtam, — bár jól tudtam, hogy már a világ összes orvossága sem használ.

Végtelenül sajnáltam szegény lányt, s szánakozásom meg fokozódott, mikor megtudtam, hogy senkije, semmije, egyedül áll a világon. Szülei még kicsiny korában árvaságra hagyták, egy nagynénje nevelte, de ő is elköltözött az élők sorából s a szegény fiatal leánynak két kezével kellett megkeresnie élelmét. Egy papirgyárban fogyasztotta napi nyolczvan krajczárért ifju életét. Sajnálatom később csodálkozással vegyült. A lányka egyszerű, mesterkéletlen modora daczára is, olyan kedvesen csevegett, pedig nevelése hézagos volt, de természetesen esze minden szóból úgy kicsillant, mint fővény közül a gyémánt.

Vágytam a lányka társaságára. Néha órákig otffelejtettem magamat az egyszerű kis szobában a szállásadó öregasszony nagy csodálkozására.

A leányka állapota hol jobbra, hol rosszabbra fordult.

Elkövettem minden lehetőt, hogy életét megmentsem. Éjfétől-éjfélközött könyveim között buvárokodtam, kerestem, kutattam, tanultam. Némelykor azt hittem, megmenthető, máskor meg a csüggedés vett rajtam erőt, ilyenkor majd megbolondultam.

S ő?

Ő nyugodtan várta a kikerülhetetlent. Biztatásomra csak szomorúan mosolygott, hálásan szorítva meg kezemet.

Ilyenkor éreztem, hogy vérem az arczomba száll, hogy szívem hevesen dobog.

Az idő tavaszra fordult, már árulták az ibolyát. Én is vettem egy kis csokrot.

Amint hozzája léptem, élénken tekintett kabátomra.

— Már ibolya is van? — kérde, mintegy magához beszélve, aztán két nehéz csöpp huzódott gyönyörű szemcire.

Kimondhatatlanul szép volt e pillanatban. Oly szép, hogy szinte fájt látnom. Esdő pillantástól kiserve, szó nélkül nyujtottam át neki a kis csokrot.

Könnyes szemmel, de mosolyogva vette el, szagolgatta, játszadozott vele, simogatta apró ujjjaival a kis virágot, én pedig gyönyörködtem e pillanatnyi boldogságon. Mindennap friss csokrot vittem neki. Ő mindannyiszor örült és boldognak látszott.

Minél jobban tavaszodott az idő, ő annál rosszabbul lett.

En kétségbe voltam esve. A tudomány elébem tárta, mennyi ideig tarthatom még a drága életet, szívem pedig örülten tiltakozott e rettentő tudat ellen.

Minden szabad időmet mellette töltöttem.

Már a beszéd is nehezebbre esett, alig szólt, csak gyönyörű szemei függtek rajtam fürkészően, tekintetében volt valami tulvilági. Én úgy éreztem, hogy egy mennyei angyal fekszik ott abban az ágyban, nem tudtam nevet adni érzelmeimnek, csak térdreborultam ágya előtt.

Kezét felém nyujtotta, üdvözülten mosolygott.

Csókjaimmal halmoztam el a parányi kezeket. Megértette néma szerelmi vallomásomat.

Perczek teltek el, míg a esendet göresös köhögés szakította meg. Csillapító, szert adtam be neki. Ő hálásan nézett rám.

— Olyan boldog vagyok, úgy szeretnék élni — rebegé alig hallhatóan.

— Élni fog Irén, élni fog, én lekönnyörgöm az égből is, mert szeretem — mondám szenvedélyesen.

Az orvost háttérbe szorította bennem a szerelem egészen.

Kezeit remegő kezeim közé fogtam, éreztem, hogy ütere alig ver. Iszonyuan szenvedtem, éreztem, hogy közel van hozzá a vég s én nem tehetek az enyészet ellen semmit. Közel voltam az örüléshez.

Irén felült ágyában. Átfontam karjaimmal gyöngé testét. Ő keblemre hajtotta szép fejét, gyöngéden nézett rám.

— Szeretem — sugá, aztán lehunyta szép szemét örökre.

A PATTOGÓ.

— Humoreszk. —

Irta: *Oláh György.*

Mikor a mézeshetek után Dróth Zebulon és kis felesége Szeghi Zirabella hazazónáltak a nászutról Sáskalakra, az udvarház tornácán kitárt karokkal várta őket a cselédség élén az — anyós.

A levegő jázminvirág illattal volt kibélelve. Az anyós költői hangulatba merült, miként az ó-budai választó polgárok, mikor az egyik „komoly” jelölt visszalép.

— Gyerekek, csakhogy itthon vagytok! — zugott ünnepelesen, — jólesik látnom a boldogság derűjét ragyogni képeiken, ebből gyanitom, szeretitek egymást. Oh szeressétek is egymást, úgy szívesen halok meg köztetek!... És elérzékenyült.

Zirabella pityeregve borult a mamája nyakába. Zebulon is ilyesmit akart, de mégis meggondolta a dolgot.

— Hátha csak judáskodik, — mormogta plombirozott fogai között, — még korán lenne, mindazonáltal elég megenni való anyós. — S udvarián kezét csókolt.

A mama viszonzásul a Zebulon bajusza alá néhány mázas pusztit lehelt.

— Látom fiam, hogy te nem olyan vő leszesz, mint más, mert te úgy közeledsz felém, mint a gyermek anyjához: szeretettel...

Ujra nem átalotta volna megcsókolni kedves vejét; de Zebulon már ekkor úgy elpárolgott mellőle, mint a nem szabadalmazott kámför.

Mert hát úgy gondolkodott a kéthetes férj, hogy a jóból is megárt a sok. De egyéb oka is volt, a miért a legelső szobába rejtőzött el. Titokban a szobaleány egy levelet csusztatott a markába, azt kezdte olvasni.

Relli irta, nőtlen barátja Poloskásról. Olyan kis észficzimitó czézót szeretne rendezni, hogy elbucsuzzék a nyugalmas legénylélettől, meg akarván házasodni. Irja, hogy ott lesz Zürzavrossy Tasziló gróf, a környék minden valamirevaló gentryje, Zebulonnak is ott kell lenni. A muri holnap reggel kezdődik. A ki hiányozni fog, birságot fizet a megyében létesített elmebeteg intézete számára s azon felül még a baráti viszonyt is megszakasztja a távollmaradott között.

Zebulon zsebre gyürte a vizitkártyát, s egy perc alatt határozott.

— Nekem is ott kellennem, hát ott leszek!

Egy tegnapelőtt borotválkozott inas dugta be az ajtón képes felét.

— A nagyságos asszony kérdezteti, valami frissitőt nem méltóztatik-e parancsolni?

— De igen, küldd ide az — anyósomat.

Zebulon zsebkendőjével letörülte a diványt, úgy ültette rá a czukros mamáját, ki rögtön jött a hívásra; maga pedig egész közel ült mellé, mintha udvarolni készülne.

— Néhány percczel előbb azt tetszett mondani czukros mama, hogy szeretne köztünk meghalni...

Ő nagysága szívéhez kapott, csak azután ragadt a Zebulon hajába.

— Talán csak nem akarsz megölni itt, hol senki se látja?!

Zebulon tiltakozó mozdulatot tett, azonban nem gátolhatta meg, hogy a czukros mama kezében ne maradjon a parókája. Kedélyesen fölfordított hát, mint a diszétől megfosztott oroszlán.

— Hát ez mi?! — lobogtatta libegve a mama a parókát, lesujtó pilantásokat vetvén vejére, ki gyöngeségét elpalástolandó, fejét a függönybe temette.

— Az... az kedves mama... csókolom... a kezét csókolom... egy fürt!

— Szegény leányom! — zokogott a tisztos urnó e tiszteletlen ténykedése után, — hogy lehettél olyan rövidlátó... egy kopasz ember a férjed!...

— Csak nem is lehet két kopasz! — enyelgett a meghajtalnitott, de meg nem hajlitott hajtanu. (A vértanu megint más.)

— És te még most se tudod, hogy kopasz férjed van... kopasz!... hallod leányom: kopasz!!...

Zebulonban fölbuzgott a férfias önértzet. Fejéről van szó, meg kell mentenie.

— Asszonyom, tudja meg, az önök családfája csak a mohácsi vészig nyulik fel, ott szegvén nyakát az első Szeghi, én a mi családfánkat levezetem a Noé bárkájáig; az első őszám, ki vak volt, e bárkán állott silbakon, ő vette először észre azt a bizonyos galambot, a melyik az olajfát hozta szájában. Ezt az első őszámot különben akkor még Róthnak hívták s Érkeseriben telepedett le az özönvíz után. Hanem ez mellékes. Arra méltóztatásuk vissza emlékezni anyagi mama, mily hosszú küzdelem után nyertem el bájos leányát, mennyit szenvedtem én addig nap-nap mellett, azt híven s e hívésben remegvén, hogy másé leszen Zirzabella! Így ment el a hajam. Mindennap egy szál. Végeredményben ön az oka, miért éppen az ön leánya a feleségem?!

Szeghiné ő nagysága ellágyulva ölelte magához Zebulont, s a parókával mű értőleg koszoruzta meg kopasz fejét, s a provokált rendtelenséget rendbehozta rajta.

— Szegény fiam, bocsás meg nekem, hogy elment a hajad, én vagyok az oka.

Czirógatva, de egyuttal szakértőleg megsimogatta a Zebulon bajuszát, hogy hát az nem paróka-e. Szerencsére nem az volt, könnyebben lélezett föl tehát.

— E kellemetlen epizód után arra kérem édesmama, hogy ne szellőztesse ezt a dolgot. Legyen ez a paróka a mi édes titkunk. Nem akarnám, ha kedves leányával való családi életem egész sötét felhőként lebegne az a paróka. Igérje meg ezt nekem.

— Igérem gyermekem! Sőt, hogy boldogságokat ne zavarjam, még a délelőtti vonaton elutazom.

— Meghajlok kedves anyószám nagysága előtt!

És Zebulonnak nemcsak a szája járt, de tényleg meg is hajolt.

* * *

Három dolog ütött összesen három szeget a fejébe Zebulonnak: hogy került az a paróka a fejére, mikor neki van haja, most csak alaposan meg van nyírva; mily ürügyet találjon ki, hogy Relli barátjához elmehessen és harmadszor, mit mondjon a feleségének, hogy hol volt, ha onnan visszajön.

A parókának Rellihez semmi köze, így is marad még két szeg. — Még sem illik ilyen hamar kirugni a hámból! Magára nem hagyhat egy kéthetes menyecskét!! — e társadalmi szabályok pedig a feje fölött függöttek Damokles kardként. És mikor e társadalmi szabályokat is kezdte a talpa alá rakogatni, miként egynémely honatya a hazafiságát, még mindig ott lebeggett gondolkodó feje fölött Damokles ágyuként az anyósa.

Izonyu állapot, hogy ennyire szereti az anyósát. Miatta kell itthon maradnia s így érte kell a' birságot fizetnie a megyében létesített elmebetegék számára és miatta fogja elveszteni régi jó cimborája barátságát.

Mentő anyalként lejtett feléje neje. Leveses tál volt a kezében.

— Csókoljon meg édes Zebulonkám, ma én főztem először életemben! — Csevegett őszintén.

Zebulon ötgarasos automata módjára átölelte és a nagy szeretkezésben kiütötte a tálal földi boldogsága kezéből.

— Maga szeles! — duzzogott a megsápadt nőcske.

— Nem baj édesem; biztosítom, hogy e leveses a hering csak kismiska lett volna, mert hiszen maga is szerelmes, én is az vagyok. Egyszerűen kezdjük az ebédet a többin.

A többit már a szobaleány hordta fel. Zebulonnak a többi

sem izlett. Komor volt, mint a pyrenei félsziget. Az első ebédet könnyeivel öntözte meg Zirzabella.

— Hát pattogót eszik-e? — kérdezte nagysokára sirva-riva, mint az a kis fruska, a ki kapcsolatban van a Balaton partjával, — az imént pattogtatta a szakácsné fenyőtengeriből fenyőfa rostában! Parancsol édesem?!

S a szétbontott asztalt kezdte teríteni.

— Pattogót?... eszem, ha olyan jó! — mondta Zebulon hirtelen kividulva, s mohón kapott a feléje kínált pattogóstálhoz.

De egyszerre hátradől a széken, a szeme felakadt és a szája elállt.

A nőcske sikongott, s egy butella vízzel megkeresztelte a tétovázót. Zebulon töredezett hangokat produkált:

— Megfulok... torkomra akadt a pattogó... talán meg volt mérgezve... fogasson be rögtön... a doktorhoz, megyek... száz aranyat egy repülő gépért...

Lett zür-zavar. Zirzabella éppen huszszor ájult el saját jószántából, míg a kocsis előállt.

— Maga maradjon itthon hitvesem, terhére lenne látni szenvedésem — marasztalta Zebulon a minden áron vele menni akaró nőt, ki a riadalom hatása alatt férje nyakát pacsmagolta, hogy kiugorjék onnan az az inkriminált pattogó — személyesen akarom a pattogót kivéetni légzőcsőmből! Pá szerelmem! Ha meg talállok halni, holnap vagy azután visszajövök. No hát ne sirjon!!...

A bőrözdi fordulónál már maga hajtotta a négy pejt Zebulon. Három óra mulva Poloskásra is ér, ha így hajt. Bánta is ő már a feleségét; még az anyósával se törődött. Csakhogy sikerült a csele, az a fő!

* * *

A cukros mama arca, az ez alkalomra odavarázolt ráncok miatt szigorúnak látszik. Méltóság-teljesen ül a bársony-fotelben, úgy illik egy vallató bíróhoz. Szegény Zirzabella csüggedten, halványan könyökölt a toálette-asztalra; mennyi illuziót vesztett a szerelme: könyes szeme rá a tanubizonyság. A vádlott Zebulon daczosan néz a vádlójára, hejehujára hajlik inkább a kedve meg az álmra, nem a bűnbánatra.

Hiszzen még a fülébe cseng a poloskási muzsika.

— Uram, ön tizenegy nap óta van távol a háztól, azzal van vádolva. Igaz-e leányom?

— Igaz, édes mamám.

— Félreértések és gyanúsítások kikerülése végett én meg azt mondom, hogy tizenkét nap óta! — vallja a vádlott bántó hidegvérrel.

— Ne szóljon közbe. A kocsis nem akarta bevallani, hogy hol töltöttek ennyi rengeteg időt, természetesen azonnal elesaptam.

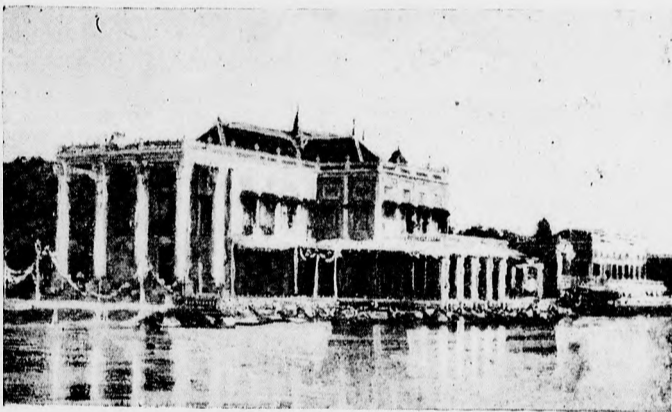
— Tudtam, hogy János becsületes ember lesz — gondolta Zebulon — nyugdíjazni fogom. Majd magasabb hangon kezdte: — Jól tette asszonyom, hogy elesapta, én csaptam volna el. Hanem azért én se kotytyantom ki, hol és minek voltunk!

— Tudok én már mindent: Poloskásan! — s a drága anyós szeme erőteljes villámokat szórt Zebulonra, kit jelenleg semmiháziának titulált, valóban Zebulonnak lévén semmi háza.

— De csunya neve van annak a falunak! — szégyenkezett Zebulon és kellemesen összerázkódott — egyébiránt asszonyom, tekintettel arra, hogy álmos vagyok, hagyjon magamra.

— De én leányomra való tekintettel itt maradok, s rögtön lépéseket teszek, hogy öntől elváljak. Ön gyáva! Ön furfangos módon megfulást színelve menekszik a háztól, hogy belevesse magát a dobzódás árájába, kéthetes férj létére! Szégyelje magát!!

— Bocsánatot kérek, már háromhetes és öt napos férj vagyok, tehát majd egy hónapos. A mi pedig a megfulást illeti, az az én privát dolgom. Avagy azt szeretné, ha megfulladtam volna?!...

A spanyol kormányzó palotája Manilában.

Hogy a vihar természetes legyen, a Zirzabella nagysám két parázs szeme bőven szolgáltatott csapadékot. (A novellairók könyvek nevezik e fölösleges vizet.)

— Édes mamám, higgye el nekem, hogy Zebulonka igazán akart megfúlni, ne gyanúsítsa őt azzal, hogy csak színlelte. Én is majd megfultam azután a pattogótól, hogy ő elment...

— Ártatlan feleségem! — nyöszörgött ellágyulva Zebulon.

— Nem érdemli, hogy pártold, leányom! Oroszlán ő bárányszőrből. Hiszen te még azt sem tudod, hogy parókat visel!

— Pa... pa... róka... át??

— Biz igen. Ön pedig mit néz olyan sanda szemmel reám. Igaz, megígértem, hogy nem árulom el, de anyai kötelességem volt elárulni. Ime, nézd leányom!

A drága mama evetke elevevésséggel Zebulon mellett termett s a parókáját akarta leleplezni, de a paróka oda volt nőve a Zebulon fejéhez. (Tizenegy nap alatt minden tisztességes haj megnő annyira, hogy sajátkezűleg beleragadhat az — anyós.)

— Jaj a hajam! — ordított fel most már nem kedélyesen a megtépászott majd egy hónapos férj, — esőkolom az irgalmatlan praczliját, ne tessék a hajamat kihuzni — másodsor!!

A mama arca kezdett kiderülni.

— Hát nincs parókája, igazán nincs?

— Azt a fényűzést nem engedhetem meg magamnak!

— De a multkor volt ám, urfi!

Zirzabella vette át a szót s tapsolt örömeiben:

— Ah, valószínűleg nagyságod menyé! Eh, mit is beszélek, a leendő menyé, ha nem csalódom!

A fiatal leány elpirult e szavaknál; heves pirulás volt, mely egész halántékáig kergette a vért.

— Nem, csak jó barátok vagyunk — mondta Rode asszony, a jelentékeny korkülönbség daczára.

— Látod nénikém — suttogott a fiatal leány izgultan, míg a fényképész a gépet igazgatta.

— Hiszen tudtam, hogy ez okot fog szolgáltatni ilyen feltevésekre. És ha a kép majd egyszer Algériába érkezik, Rikárd barátai is ugyanazt fogják hinni, természetesen!

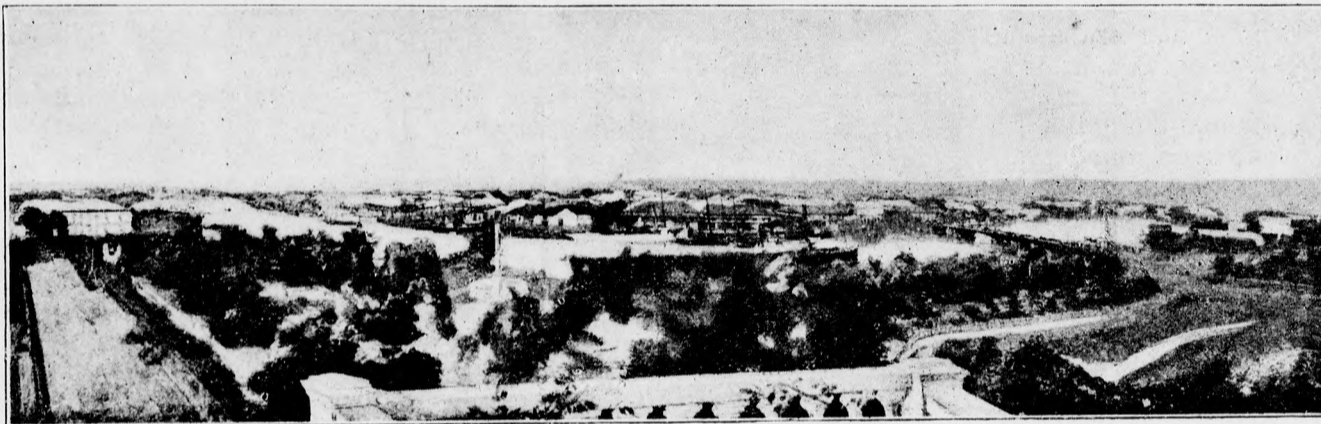
— Oh nem! Szerencsére a kép nem pirulhat el. Hiszen te magad adsz alkalmat ezen hírek keltezésére, mert a legcsekélyebb érzéskénél annyira elpirulsz.

— Kérem, tessék jobban erre fordítani az arcát, ha szabad kérnem!

— Várjon még egy pillanatig, előbb szeretném a környezetet kissé elrendezni.

— Bocsánat, kisasszony! De tökéletesen bizhatik e tekintetben művészi izlésemben!

— De hiszen itt szó sincs a művészetről! — szólt közbe Rode asszony. — Azt szeretném, hogy a környezet éppen olyan legyen, mint nálunk otthon.

— Manila. —

— A multkor? Tudom már, melyik az, édes mama. A mit édes mamának vettünk. Meg akartuk vele leplezni. Vásárhelyen vettük egy fodrászüzletben. A vonat nemsokára indult, elpakolni nem volt idő, tehát Zebulonka a fejére tette a kalap alá, s ottfelejtette...

Elpirult a drága mama. Öntudatlan megbolygatta fején a szóban forgó parókat s halkán odasugta leányának:

— Tapintatlanság volt tőled elárulni, hogy nekem vettétek.

— De hiszen tetszik látni édes mamuskám, hogy ő már alszik, nem hallotta meg.

Csakugyan a poloskási hős elterülve a diványon, lábát a toillette asztalra felrakva hangos álomba merült.

A mama megfogta leánya kezét s kifelé vezette a teremből.

— Ne zavarjuk édes álmában szegényt... csakhogy megkerült.

MELYIK GYŐZ?

— Svéd regény. —

Irta: *Canajetto herczegnő*;

fordította: *K. Beniczky Irma*.

I.

Malóban szép, igen szép a bájos csoport — mondta az udvarias fényképész — mama és leánya csendes bizalmasságban.

— Nem a leányom e fiatal hölgy — felelt az öreg urnő mosolyogva.

Éppen azért hoztuk magunkkal a támlányt és a lámpát; a kép mint karácsonyi ajándék el lesz küldve fiamnak Algériába. Ő törzskari tiszt, de francia hadiszolgálatba lépett és három év óta nem volt itthon; éppen annak fog örülni, ha egy kis képet küldök neki köznapi életünkéből.

— Mennyire elragadtatód magad néniké, ha fiadról van szó, — suttogott a leány az öreg hölgy fülét megcsókolva. — Mi köze ahhoz a fényképésznek? Hiszen ez csak megerősíti gyanuját. Hát nem érted azt, nénikém?

— De mégis csak tudnia kell, miért akarunk mindent saját fejünk szerint rendezni, — felelt a néni rendreutasítólag. — Csak állítsd a lámpát arra a helyre amint megbeszéltük. És a levél! Hol van a levél? Ez mégis bosszantó! Bizonyára otthon hagytam! Alice add ide most a fekete táskát! Hol is van az? Meglátod, hogy a kocsiban maradt!

Alice hangosan nevetett.

— Szeretném tudni, hányszor vészelt el az a fekete táská és hányszor kerülgetett az ájulat ijedségedben; — mondá, — hát itt van, természetesen, nézd csak, ott hever a hátad mögött. Oh te szórakozott, rendetlen kedves kis néniké!

— Bocsánat, de én azt találom, sokkal természetesebben nézne ki, ha a kisasszony tartaná kezében a levelet s felolvasná a kedves mamájának — akarom mondani: ő nagyságának.

— Nem, nem, az nem lehet! — szólt élénken az öreg hölgy. — A kép azt ábrázolja, hogy éppen levél érkezett a fiamtól, azt pedig mindig én olvasom először!

— Most megint a kis fiacskájáról fecseg! — suttogott Alice, az öreg hölgy karját gyöngéden megcsipve.

A fényképész eltűnt készüléke mögé és Alice folytatta:

— Most hallottad, te gonosz, öreg néni, még a fényképész is azt véli, természetesebb lenne ha én felolvassnám neked a leveleket. De hát te irigyled tőlem azt az élvezetet! Hiszen először is arról kell meggyőződnöd, nincs-e valami titok benne. Mintha azután nem közölnéd velem azt a titkokat. Végre is minden csekélységet elmondasz.

— Csitt, te fecsegő! Ül most már csendesen s engem is hagyj békével. Kell, hogy kissé szeliden és nőiesen kinéznél azon a képen. És ezt a csunya hajfodrozatot simítsd hátra a homlokodból. Meg vagyok győződve, hogy Rikárd azt nem szenvedheti.

— Eh mit! Azt hiszed, én törődöm azzal? Nem, folytatta erélyesen, és újra homlokába igazította a haját, melyet az öreg hölgy előbb hátra simított. — Nekem így tetszik, és senki kedvéért sem rendezem másképp a hajamat, azt már százszor is mondtam neked.

— Ha most már szabad kérem — — —

— De néni, az istenért, ne bigyeszd annyira előre alsó ajakadat! — suttogott Alice újra, ki egy perczig sem tudott hallgatni, a mint látszék.

— Nekem nem kell olyan gonoszképű anyós.

Mind a kettő elnevette magát, midőn a fényképész intőleg fölemelte kezét és ékesen kinyujtva mutatóujját, szólt:

— Most kezdem, kérem — — —

Kár, hogy egy festő művészi ecsetével nem varázsolhatta a vászonra azt a párt, mely most, a napfényben uszó fényképészeti műteremben ült.

Az éltes hölgy saját támlányában, magas, kissé előrehajolt karcsu alakja, hajlott kora daczára élénk, mozgékony arczával, mely azonban sok gondról szólt, de ruganyos, természetes derűtségről és életkedvről is, a mint a sok finom redő a szemnél és ajkai nyájas mosolya tanusította. Fehér, selyemlágú, de kissé gyér haja bodrosodott halántékain. Kerek, fekete bársony főkötő széles sárgás igaz csipkével takarta fejét, a csipkedisz hátul nyakára borult.

Mellette a fiatal leány, ki kedélyesen melléje ült a pamlag sarkába, egyik karját az asztalra támasztva szemeit figyelmesen az öreg hölgyre irányítva, ki a levelet kezében tartotta mintha felolvassná. Kifejezésteljes, határozottan vonalozott arc, finom, lány alak, gyors, madárszerű mozdulatokkal, sötétkék, feketébe játszó, rövidlátó szem rendkívüli nagy pupillával és erősen árnyalva egyenes, éles metszésű szemöldök és kissé kidudorodott homlok által, mely fölött a hamvasszőke dus haj könnyűden bodrosodott, napsugár megvilágította porfellelgehez hasonlóan. Alla gömbölyű és szép formájú, finom szája idegességet és nagymérvű érzelmiséget árult el.

Arcza és alakja leirhatlan női bájjal bírt, de kifejezése olyan öntudatos volt és olyan önönuralkodásról tanuskodott, miszerint általán véve kissé lehütőleg hatott a férfivilágra, melyet eleven, szellem-dus, sziporkázó modora meghódított. Bámulói, imádói egynémelyike arról ábrándozott, milyen elragadó lenne ezen finom, élénk, folyton változó kifejezéssel, ha egyszer fölhagyna elmélkedő tartózkodásával és nőies gyöngédséggé és bájos önfeledéssé olvadna. És olyan nő szerelmét birni mint Alice

észlelhetni, hogyan lágyul meg az a komoly, kissé tulságosan bíráló tekintetű szem és gyöngéd, odaadó kifejezéssel néz — ezt nem egy férfi a legnagyobb boldogságnak és kitüntetésnek tartaná.

De ezt a boldogságot még egy férfi sem érte el és gyakran lehetett hallani, hogy udvarlói így nyilatkoztak Alice felől:

— Szép, élénk, szellemdus, fényes, de női érzelem nélkül.

* * *

Rode Rikárd bajtársai körében töltötte karácsony estéjét, francziákkal, kik semmi különös jelentőséget sem tulajdonítanak ennek a napnak. Mikor késő este haza jött, nagy levélborítékot látott az asztalon, anyja kézírásával. Gyorsan fölbontotta, s örömkialtás lebbent el ajkairól, midőn a jól sikerült kabinetfényképet látta. Anyját mindeddig nem lehetett rá venni, hogy lefényképeztesse magát. Tudta, hogy kivánságának teljesülését csak is Alice erélyének köszönheti.

És még maga Alice! Igaz, tőle már kapott fényképet, csak hogy az régen volt. A mint látszik most is olyan jól néz ki mint akkor.

Ott ültek mind a ketten olyan kedélyesen a téli lámpa mellett a régi otthonban! Mindenre ráismert még arra az ódivatu egyszerű asztalterítőre is, hát még most sincs más, pedig már régen ujjal kellett volna feleserélni. Dehát az ő jó öreg mamájának soha sem volt pénze, hogy magának vegyen valamit, fia tanulmányutjai a külföldön mindent elnyeltek, a mit ő megtakarított.

Különös volt arra gondolni, hogy Alice e három év alatt, míg ő távol volt a háztól, anyjánál leánya helyét betöltötte. Igen, nagy hálával tartozott neki. Midőn egyetlen nővére, Ida, néhány hónappal miután első külföldi utazására indult, hirtelen meghalt, természetesen kénytelen lett volna tanulmányait félbe hagyni és szegény egyedül maradt anyjához visszatérni, kit a váratlan veszteség és kétségbeesett fájdalom egészen megtört, ha Alice nem ajánlkozik elhált barátnője helyét elfoglalni. Ő maga is nem rég vesztette el anyját és ugyszólván egészen egyedül állt a világon, de bár nem volt gazdag, mégis elég vagyonnal bírt, hogy függetlenül élhessen, sőt Rikárd tudta, hogy utazni szándékozott, és e szerint mégis áldozat volt, hogy egy kétségbeesett öreg asszonyhoz menjen, ki akkoriban csakis saját heves fájdalmával foglalkozott.

Mig Ida élt Rode asszony nem igen kedvelte Alicet. Mikor a két leány még gyermekkorukban megismerkedett egymással nem szívesen látta, hogy annyira negszerették egymást és a bizalmas barátság mely később e gyermekkori hajlamból fejlődött sehogysem tetszett neki, főleg Alice családi viszonyai miatt — anyja férjétől elváltan élt, nővére másodrendű, kétes hírnevű énekesnő volt, — de Alice saját egyénisége miatt is, mely sokkal sajátságosabb és feltűnőbb volt, minthogy egy anya lelkében bizalmatlanságot ne keltsen, ki leányából a házias, normális nők diszpeldányát szeretné nevelni. Alice bizonyára még nagyon éretlen volt, mikor Rikárd őt utoljára látta, 20 éves kora daczára. Még erjedésben volt benne sok mindenféle, eszerint nem juthatott olyan könnyen összhangzatba, mint más, egyszerűben szervezett természetű nők. Volt valami rejtélyes, kiszámíthatatlan változatosság egész lényében, hevesen lelkesült bizonyos általános eszmékért és érdekekért, de a mint az érzelmek birodalmára áttért az ember; hideg tartózkodást mutatott. Ha csak távolról is közeledni akart valaki érzelmi világához,

azonnal visszahökken s minden komoly szót tréfára fordított.

Rikárd azon töprenkedett vajjon megváltozott-e az utolsó években, mert most olyan jól megegyeznek édes anyjával, a mint látszék. De bizonyára anyja is megváltozott. Alice befolyása bizonyára hatással volt az öreg asszony fogékony természetére, életnézetei kitágultak és Rikárd gyakran érezte midőn leveleit olvasta, kinek köszönheti, hogy anyja minden érdekét olyan helyesen fel tudja fogni. Korai bubánat és egyhangu visszavonult élet porréteggel borította természetes értelmességét, de az utolsó évek folytán megtisztult otthon a levegő, azt érezte, üde szél hatolt be, és édes anyja csak most lett igazán az övé, mindenben megértette, mindent megosztott vele oly tökéletesen, mi nagyon ritkán fordul elő, hogy az öregek képesek legyenek az ifjuság érdekeit felfogni.

Rikárd mindinkább melegebb érzellemmel gondolt Alicera minél tovább szemlélte a képet és mindezekről gondolkodott. Igazság szerint csodálatos volt, hogy ő, ki mindig olyan melegen érdeklődött iránta, mégsem lett szerelmes bele soha. Ida legforróbb óhajta az mindig; s azon igyekezett, hogy minél gyakrabban találkozzanak: az anya pedig éppen az ellenkezőt kívánta. Rikárd hangosan elnevette magát, midőn eszébe jutott, milyen nyugtalan volt mindig, ha véletlenül egyszer magokra maradtak és mindig tudott valami rosszat mondani Aliceről, ha észrevette, hogy Rikárd talán melegebben érdeklődik iránta.

(Folytatása következik.)

APRÓSÁGOK.

Nemes boszu.

— Képzeld csak, tegnap mondtam csak egy ismerősömnek, hogy az ő egyetlen csupa számból áll, s ma, tiszteletbeli tagnak választottak meg.

*

Természetrájzból.

- Édes anyám!
- No mán meg!
- Van-e lába a ribizlinek?
- Nincsen annak, fiam.
- No, ha nincs, akkor katiczabogarat ettem.

*

Kis szótár.

Kor = női titok. — *Ádám* = szerencsés ember, nem volt anyósa. — *Büntetőtörvénykönyv* = Pálca az ügyetlenek, esernyő az ügyesek számára. — *Kokett* = Oly gyertya, mely mindig megégeti magát egy pillangónál. — *Fiatal leány* = Oly cseresznye, mely érés előtt pirul. — *Illuzió* = Tervezett élet.

A HÉT TÜKRE.

— Csevegés. —

Bezárták az országházat — ne keressenek kérem politikát a következőkben kedves olvasóm, mert én csak a tényt kívánom konstatálni — és elmentek az ország papái haza, hogy kedves választóiknak (majd azt irtam fiacskáiknak) beszámoljanak.

Sok vidéki ismerőseim és rokonaim közül majd minden héten meglátogat egy — és holmi ügyes-bajos dolgát akarja velem elvégeztetni.

— No nézd, te pesti vagy, neked az ilyesmi jobban sikerül!

Nekem persze, hogy a nyakamat a lábaim közé kell venni és futkosnom kell Pontius-tól-Pilátusig az atyafival, ki ha nem üti is nyélbe a dolgát, legalább nem okolhat engem.

Sokáig töprengtem azon, hogy mi módon szabadulhatnék én az ilyen szalmacsépléstől a legkönnyebben.

— Heuréka! — Azaz, hogy megvan!

És azóta minden egyes látogatót, aki az én magas (!) pártfogásomat akarja igénybevenni, elviszek az országházba, ott a képviselők fogadó termébe ültetem, kihivatom a kerületi képviselőt és én magam elpárologok.

Hogy mit végeznek, mit sem, azt nem tudom, de azt hallottam már egyszer az Abbáziában, hogy szeretett képviselőnk szeretné az ő ismeretlen kliensszállítójának a nyakát kitekerni.

Természetesen onnan is elpárologtam, féltvén becses nyakamat.

— Nem tehetek róla, szeretve tisztelt képviselőnk, nekem így kellett tennem, hogy a kecske is jóllakjék s a káposzta is megmaradjon, hogy földieim előtt tekintélyem csorbát ne szenvedjen, csak nem mondhatom nekik:

— Ugyan maradjatok otthon, mit jöttök hozzám, hiszen még a magam részére sem tudok egy állásocskát kijárkálni!

No de, amíg az országháza zárva van, nem jönnek föl atyámfiúi ügyes-bajos dolgaikkal, elvégzik azt otthon a beszámoló alkalmával az ő szeretve tisztelt képviselőjükkal.

* * *

Osztrák Bruck és magyar Bruck.

Van a Lajtha mellett innen is, tulnan is egy kis község, az egyik magyar, a másik osztrák, ezzel a magyar községgel esett meg, hogy évek óta már osztrák alattvalók kormányozták, pedig menyire hazavágyott! Ami nem is csoda, mert nemcsak minden szentnek, hanem minden osztráknak is maga felé hajlik a keze, s a magyarországi Bruck bizony nem virulhatott ilyen gazdálkodás mellett. Hanem eljött az új kor, magyar Bruck arany kora, a község önállósított és — magyar tisztviselőket kapott. Még ő Felsége is ott járt a brucki táborban ezidén és megelégedve konstataulta, hogy a község szép fejlődés jeleit tünteti fel. Pedig hogy félték az intézőkörök, hogy ez a község magában nem fog megélni tudni.

Egy adoma jut eszembe, már csak elmondom, hiszen nem államokról van szó, hanem községekről — s így nem vetheti senki szememre, hogy politizálok.

Két gyerek volt egy családban, az egyik nagy és erős, a másik gyenge kis legényke, s a gondos szülők a nagyobbra bízta, hogy etesse meg a közös tányérból a kisebbet. Hiszen etette is a nagyobbik, csak hogy míg a kicsinek egy kanál ételt adott, ő maga három, négy kanállal evett.

A kis testvérke mindig gyengébb lett, mindig véznább. Mikor aztán valaki azt mondta, hogy adjanak a kicsinynek külön enni és a nagyknak külön, az aggódó szülők imily szókra fakadtak: — Hiszen ha a nagy gyerek eteti és nem jut erőhöz, hogy jutna erőhöz, ha már senkisem eteti!?

— Igaz, de hátha megpróbálnák rászoktatni, hogy ő maga egyék!

És megtörtént az a csoda, hogy ilyen módon a beteg gyerek lábra kapott!

Ilyenformának találok én a két Bruck történetét is. Nem gondolják, kedves olvasóm?

* * *

Világvárosiasodik Budapest, szörnyen siet a világváros fogalma felé, s legelsősorban annak a szennyesét veszi magára, a világvárosok bűneit. Feslett erkölcs, olyan fogalom mint akár a krumplicukor. Budapest minden utcásarkán kapható. Azok a fényesen kivilágított termek, melyekben a mázolt szépségek fitogtatják bájaikat, melyekben repedthangu tenoristák sértik a szemérmét két-, vagy nagyon is egyértelmű dalaikkal, valóságos melegágyai, fészkei a bűnnek, mocsárnak, melyek levegője fertőző miazmákkal van tele. A sikkasztó azért bukik az örvénybe, hogy sikkasztott kincsén valamelyik orfeumcsillag kegyét megnyerje, a tolvaj, a pazarló idehossa pénzét és dobja annak a molohnak a torkába, melynek mennél többet áldozasz, annál éhesebb, pénzedet, becsületedet és végre életedet kéri el tőled, s te vakon adod, mert elkápráztat a fény, a pompa, mint pillangót a gyertya lángja. Nem hiszed el, hogy bünbarlangba tévedtél, oh a regényekben leirt bünbarlangban, nincs villámos izzó-lámpa, nincs Auer-égő!

Abból az alkalomból jutott ez az eszembe, hogy nyilvánosságra jutott, miszerint Budapesten 300! — azaz háromszáz ember él hamis kártyázásból. Azaz, hogy ezekről tudja a rendőrség, hogy abból élnek, de hányról nem tudja! És ki tudná statisztikába foglalni az áldozatok számát?

Dr. X.

KEPEINKHEZ.

A spanyol-amerikai háborúhoz. Ez a háború, mely ha addig tart, mint azt az amerikai Egyesült-Államok pénzügyminisztere megjövendölte, éppen 600 millió dollárba fog kerülni — úgy látszik mégis komoly jelleget kezd ölteni. Manilla a Filippi-szigetek főhelye veszélyben forog, ha ugyan addig, míg soraink napvilágot látnak, el nem esett már. Manilla a Luzonon, a Filippi-szigetek e legjelentékenyebbjén fekszik és rendkívül kiterjedt kereskedelme van dohánynyal, kalapokkal, stb. Fő kiviteli czikke a cukor, a kender, a dohány, kávé, festék, fa, indigó stb. stb. Lakóinak a száma közel kétszáz ezer. Legnevezetesebb épülete a képünkön bemutatott kormányzói palota. Másik képünk magát a várost mutatja a kikötővel, melyet a Bay-tó 55 kilométer hosszú lefolyása okoz. Nem csoda, ha Amerika sóvár szemeit erre a gazdag sziget csoportra, a Filippi-szigeteket vetette, mert meg van áldva a természet minden adományával, s ép ezért magától érthető, hogy a spanyolok minden erejüket megfeszítik, hogy nagyságuknak ez utolsó maradványait ne kelljen kiszolgáltatni az Egyesült-Államoknak. Első képünkön folytatólag bemutatjuk az amerikai és spanyol hadvezéreknek arcképeit, melyeknek első csoportját a 24-ik számban ugyane helyen mutattuk be.

Zsiráfok az állatkertben. De sokszor elbámultuk mi magunk is azokat a furcsa állatokat, melyeknek az egész teste hosszú lábukból s még hosszabb nyakukból áll. A járásuknál a két jobb lábat egyszerre emelik fel hasonlóképpen a ballábakat is, s ezáltal járásuk olyan himbálódzó lesz, mint a kacsáké, mi az amugy is furcsa állatoknak még több komikus színt ad. Az állatkertben rendszeren sok nézőjük akad, s nem ritkán megesik bizony, hogy a női kalapok díszét a csinált virágot megehető dolognak tartják s hosszú nyakukat a rácson kihajlítva, a tilosba mennek legelni.

Ábrándokban. Virágok közt, nyári verőfényben valjon miről is gondolkodhatnék egy fiatal leány, ha nem a szerelméről. Oh nem mondjuk, hogy ő tudja, hogy erről gondolkodik, dehogyan, csak a nap-sugár és a kábitó virágillat ébresztenek szívében valami különös édes érzést aztán lassan, szinte lopva oson szívébe előbb egy ismeretlen tárgy vágyakodás, amely vágyakozás mindig erősebb lesz, s mint egy a távolból közeledő rózsaszín felhőből úgy bontakozik ki gondolataiból a vágy tárgya lassankint: egy kedves férfi arc. — Nem folytatjuk tovább, mert a vágy most már nem névtelen. Ilyenkor tudja a kis leány, hogy szerelmére gondol.

Szünnidei gyermektelep. Az a sok-aprótság — a jövő nemzedék reménye — kik még alig pár nap előtt szorongva lesték a tanító bácsik intéseit, ma már tulvannak a vizsgálatokon és megy kiki szüleihez a zöldbe, hogy arczáról az iskolai levegő festette sárga színt leszedje az egészséges falusi levegő. Hanem az a temérdek iskolásgyermek, kiket szülei nem voltak képesek falura küldeni, meg volt fosztva ettől a jótéteménytől eddig, ma már nem. Irgalmas szívek adományából építettek gyermekmenhelyeket, hol csekély díjért vagy ingyen adnak nyaralóhelyet a városi szegény gyermekeknek, kikre így a könyörület hinti azt a rózsapirt, melyet szerény anyagi viszonyaik — és a város levegője elvettek tőlük tíz hónapon át.

Tengeri halászat. A tengerparton lakó népek egyik legfőbb foglalkozása a halászat, igaz, hogy nem mindig nyújt bő szüretet a tenger, néha több, máskor kevesebb halat vet a halász hálójába. Am nemcsak hálával dolgozik a part népe, rendszeren horoggal is szerencsét próbál. Ilyenkor valamely szentnek oltalma alá helyezi magát és csónakját (éjszaken rendszeren szent Patrik a védőszentjük) s kivev a nyílt tengerre. Mikor észreveszi a vízszínen uszó parafán, hogy horogra akadt valami, lassan, óvatosan gombolyítja fel a zsinógot, s könnyű munkája is van, mert a hal, míg a vízben van, nem fejt ki nagy ellenállást, de ha a hal feje kiér a vízből, akkor a kezében tartott szigonyt hirtelen a testébe

vágja, mert a fogoly annyira hányja-veti magát, hogy a legerősebb zsinog is elszakad. Hányszor esik meg, hogy nehéz munkája közben a halász a vízbe bukik s ott leli halálát!?

VEGYESEK.

A jövő hét naptára:

Nap	Julius	Kath. és prot. napt.	Görög-Orosz napt.
4	Hétfő	Ulrik pk.	22. Örzséb pk.
5	Kedd	Czirill és Met.	23. Agrippina
6	Szerda	Dominika sz.	24. K. Ján. szül.
7	Csütörtök	Villibald pk.	25. Febronia
8	Péntek	Erzsébet kir.	26. Dávid remete
9	Szombat	Veronika sz.	27. Sámson pap
10	Vasárnap	B. 6 Am. sz.	28 D 5 Czir., Ján.

Az orosz czár pompás yachtja, a „Sarkesillag“ többé került 10 millió forintnál s ezenkívül még a „Standart“ is csaknem félmillió költséggel készült, maga az ebédlő terem fölszerelése 200.000 forintot vett igénybe. A fedélzet színes márványból van, közepén igen szép márvány szökőkút. Az egyes szobákat drága ékszerek díszítik. A hajón 400 ember tesz szolgálatot. A „Standart“-on a czári család 11 tagja számára vannak külön kényelmes lakosztályok.

SZERKESZTŐ POSTÁJA.

S. Lajos urnak. Könyves Kálmán királyunknak második neje Eufémia volt és nem Predszlava, ahogy ezt némely történészek állítják. Eufémia II. Vladimír kiewi nagyfejedelem és Gytha királynénak gyermeke volt, s 1112-ben lett Kálmán király neje. Hogy elkövette-e a házasságtörést vagy sem, az nincs kétségen kívül bizonyítva, történeti tény, hogy Kálmán király házasságtöréssel vádolta, elűzte, s született gyermekét, Boricsot sem ismerte el. Am Eufémia ártatlansága mellett bizonyít az a történeti tény, hogy a magyarok egy igen tekintélyes része Boricsot akarta a magyar királyi székbe emelni, s ezáltal fényes elégtételt nyújtott az anyjának, ki Kiewben egy kolostorban 1139-ik évben, mint apáczta halt meg. — Az emlékvess nem üti meg a mi mértékünket. A monologban sok hiba van, a többek közt eminens anachronizmus az, hogy imakönyvet tart a kezében. Akkor még nem voltak a mai gyémántkiadású kis könyvek, hanem foliánsok, melyeket ha egyik helyről a másikra akartak vinni ugyan össze kellett szedni az erőket. De ettől eltekintve nagyon sok benne az „óh!“ alapjától nem felel meg a valóságnak, ha Salamon oly alak maradt (mint remete), kit csak az elvesztett korona, s a királyilag megakart asztal hiánya gyötör, legfeljebb még a véres árnyak akkor nem tartotta volna fönn magát a hagyomány, hogy szentként halt meg. — Pozsonyi Mariska urhölgynek. Így nem tudunk kérdésére felelni, de ha sorsjegyének számait beküldi a kiadó-hivatalnak, az majd utánanéző, hogy nyert-e? Nem igen tudjuk már kiválogatni, ha megakad rajta szemünk majd töröljük. — Lauka Gusztáv urnak. Köszönettel vettük. — E. S. A próza nem elég csattanós, a versek közül mivel már annyi van a sorban, majd válogatunk — Emlékezés. (S. A.) Nincs minden poézis hijján, de nehézkes. — V. S. Az emléksorok általános receptje szerint készült, nem mond újat. Ne halmozzunk dísz össze, inkább magva legyen. — V. K. Sorra kerítjük. — M. Zs. 1. A kéreztett előfizető férfi. 2. Közönséges öt krajczáros, vagy tíz krajczáros bélyeges levélben. 3. Kivételesen vissza. — F. J. 1. Keresztlevél, családi-értesítő és kiskorunak szülői vagy gyámi beleegyezés. 2. Semmi külön díj, csak kérvény 50 kros bélyege. 3. Nem tudjuk, hogy ilyen klub Budapestben volna. — H. A. Alkalomadtán sorra vesszük. — Raics Ferenc Debreczen. Lehet, hogy nemzeti érzülete nem engedi, hogy a császár jubileumát megülje, de az is meglehet, hogy beteg. Vagy tán a magyarellenes hangulattól tart? Nem tudjuk biztosan. — D. Gy. urnak. Jók. — K. I. A svéd gymnastikáról, a szobatornászatról mondják, hogy a ki sovány az kövér lesz tőle és a kövér soványnya. Soványító hatása van annak is, ha az ebéd közben nem iszunk semmit, csak ebéd után. Sohasem haragszunk. — Rudnyánszky Gyula urnak. Irti fogunk, ha kívánsága szerint lesz elintézve. — K. R. besoroztuk ezt is. — Több kéziratról a jövő számban. Névtelen leveleket nem veszünk figyelembe.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: FARAGÓ SIMON.

Neumayer Ede könyvnyomdájából Budapest, VI., Szerecsen-utca 35. szám.